

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Fél évre . . 50 L — b.
Egy évre . . 100 L — b.
Egy hónapra . . 9 L — b.
Nyíltér sora 6 L — b
Hird. peltisora 3 L — b.

SZEKELY UJSÁG

Kézdivásárhely és Vidéke Gazdasági Egyesületének hivatalos lapja.

Megjelenik
hetenként kétszer:
csütörtökön és
vasárnap reggel.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Soseana Gen. Averescu-ut 4

Felelős szerkesztő: Dr. I. Olénos Odón.

Kiadja a Societate Anonima Tipografia Targul-Sacuilor.
Kézdivásárhelyi Könyvnyomda Részvénytársaság.

Segédszerkesztő: Kovács J. István.

Szomorú jelenségek.

(E.) Lehet-e közszabadságról, jogról beszélni olyan államban, amelyben egymást érik a meghurcolások, letartóztatások, sőt testi fenyegetések is, névtelen feljelentések alapján.

Alig csendesedett le az az elkeseredés, amelyet a felsőcsernátoni ref. lelkész meghurcolása, sőt megveretése is okozott, amelyet több presbiternek és hívének a zaklatása követett, már is újabb, hasonló, mélyen elkeserítő eset hírét hapjuk.

Sepsibükszádon letartóztatták Ferenc Sándor plebánost és tizenegy róm. kath. presbitert, azokat a csendőrség napokig vallatta, a szokásos módon, azután a plebánost és négy presbitert beszállították a sepsiszentgyörgyi ügyészséghez, míg a többi napokig tartó fogvatartás után, majd a plebánost is elbocsátották.

Az egész letartóztatás egy névtelen feljelentés alapján történt. Abban a plebános és az egyház presbiterei azzal vannak vádolva, hogy ők bujtották fel Ábrahám Ferenc presbiter társukat arra, hogy — annak idején — Keresztész Lázár községi bíró csúfját felgyujtsák.

Az ügyészség kétségkívül le fogja folytatni a vizsgálatot, amelynek nem lehet egyéb eredménye, mint az, hogy kiderítse, hogy az egész vád eleitől végig alaptalan, a plebános és társai ezt a büncselekményt el nem követették, ilyenre senkit fel nem bujtottak.

A legnyugodtabb meggyőződés hangján, minden vizsgálatot megelőzve tesszük itt ezt a kijelentést. Ismerjük népünk erkölcsét, felfogását, de ismerjük különösen a papság intelligenciáját, műveltségét, lelki finomságát és bátran mondhatjuk, hogy azok ilyen cselekedetekre nem kaphatók.

Tessék visszatekinteni az elmúlt öt év eseményeire. Annyi szenvedésen, megpróbáltatáson és megaláztatáson a világ egyetlen népe nem ment keresztül sem az inkvizíció, sem a rabszolgaság korában, mint a lecsatolt területek magyarsága.

Nem egyszer sértették vérig férfi önértékünket, a velünk való művelt emberhez nem illő elbánás hatása alatt nem egyszer marcangolta az elkeseredés dühe lelkünket, kezünk ökölbe szorult és égetett a megtorlás ösztöne, de mindannyiszor leküzdöttük háborgó lelkünk fájdalmát, lecsendesítettük a keserűség készülő kitöréseit és Istenbe vetett hittel türtük sorunkat. Az utódállamok magyarsága ezen keserű öt esztendeje alatt, sehol egyetlen gyilkos merényletet vagy alávaló gonosz cselekedetet el nem követett.

Igen jól kell tudni ezt már a hatóságoknak és ez az egy körülmény maga már elég kell legyen ahhoz, hogy az alaptalan besugásoknak, a névtelen feljelentéseknek már legyen vége s olyan alapon ne zaklassanak, ne üldözzenek ártatlan embereket.

Kultur államban egyik alapelv az egyéni szabadság. De lehet-e ilyenről beszélni, ha senki sincs biztosítva afelől, hogy ellenségének, rosszakarójának alattomos és névtelen besugása alapján letartóztatják, meghurcolják, sőt meg is kinnözzák.

Milyen távol állottunk a háború előtt az ilyen lehetőségektől. Egy alaptalan meghurcolásért, ártatlan letartóztatásért elégtételt adtak, kártérítést fizettek, sőt a bűnösöket meg is büntették.

Ma talán azért szabad minden, mert azok, akiknek ezek a sérelmek esnek, magyarok, másodosztályú állampolgárok.

A mumus.

A világfelforgató nagy győzelem és nagy békekötések után eltelt öt év alatt egymást érték a különböző tanácskozások, kisebb nagyobb konferenciák. Ezekon kívül még van kilátás rá, hogy a következő öt esztendőt is el fogják konferenciázni.

Az ilyen gyűlésekről, egy székely, amikor azt kérdezték tőle, hogy mit határoztak, azt felelte: azt határoztuk, hogy később fogunk határozni. Ugyanezt lehet elmondani a kis- és nagy antant konferenciákról. Párisban azt határozták, hogy Romániában fognak határozni, Belgrádban, hogy majd Londonban határoznak.

Ha nem is mondanak végleges határozatot egyik helyen sem, akkor is ki érzik a valódi cél.

A mumusok ellen küzdenek. Ezek a mumusok még ma is a letépett, legyőzött, kimerült Németország, a maroknyi Magyarország. Ezeket kell úgy lenyomva tartani, nehogy moccanni tudjon.

Egy közös jelszó kihangzik a konferenciák mindenikének terméből: a területi integritások védelme.

Gazdasági krízis van Franciaországban is.

Párisi jelentések szerint Franciaországban is nagy a gazdasági krízis. Az iparcikkek, élelmiszerek áremelkedése lépést tart a frank esésével. Az üzletek rosszul mennek, de a nagyvállalatok a kivételi konjunktúra javulásáért még nem érzik a bajt.

A kormány kénytelen lesz inflációhoz nyulni, hogy fizetésemeléseket adjon a közalkalmazottaknak és kielégítse a kereskedelem és ipar hiteligenyét. Bármennyire elhibázott eszköz ez, nem térhet ki előle, mert négy hónapra elkövetkeznek az általános választások. A hangulat már most, a gazdasági bajok kezdetén elkeseredett, mert a franciák nem oly türelmesek, mint a németek. A kormány tarthat attól, hogy a választók nagy rétegei elfordulnak, elsősorban a közalkalmazottak, ha követeléseiket nem elégítik ki.

A termény tőzsdén képviselt szindikátusi kamarák elhatározták, hogy a frank eséséért nem jegyzik a tőzsdén a lisztet, búzát, rozsot, zabot. A cur árfolyamait továbbra is közreadják, azonban a külföldi számlákra új kötetet nem fogadnak el, csupán a régiakat teljesítik.

Vizsgálat Felsőcsernátonban.

A felsőcsernátoni állapotok rendezése foglalkoztatja nemcsak a polgári hatóságokat, de magát a ref. egyház vezetőségét is.

Nagy Károly püspök leiratára Benkő Ernő vizsgáló-biztos jan. 18., 19 én a helyszínére szállott ki az állami tanítók és községi főbíró által beadott vádak s a lelkész viszonzválszának kivizsgálására.

A tanuk egész csapata vonult fel bizonyosságot tenni az igazság mellett. A vádhatóságot dr. Imreh Samu egyházmegyei ügyész képviselte. A tanuk nagy számára s a vizsgálati anyag széleskörűre tekintettel, újabb kiszállás is vált szükségessé. Az ügy további fejleményeit feszült érdeklődés kíséri úgy a községben, mint járásszerte.

Itt említjük meg, hogy a máskülönböző csendes községbe a bíró kívánságára csendőrsőrt vezényeltek — ami ellen utóvégre kifogásunk nem lehet és nincs is. Az azonban már az állam tekintélye szempontjából is súlyos kifogás alá esik, hogy a csendőrsőrt a gazdasá-

szonyok kell ellássák napi élelemmel — potyára, mivel 5 leu számítássa sem jöhet, mint ellenérték. Azt pedig egyenesen hatalmi tulkapásnak, visszaélésnek kell minősítenünk, hogy a gazdákat nem kapuszám szerint, sorban veti ki a bíró erre, mint teszik egyéb közmunkáknál, hanem az ő szeszélye, haragja és barátságára a zsinórmérték.

Igy aztán a hatóságok minden igyekezete kárbavész a bajok orvoslása, a kedélyek lecsendesítése érdekében.

E páratlan esetet ajánljuk a szolgabíróség figyelmébe s kérjük közérdekből a szigorú intézkedések megtételére a prefektura kellő felvilágosítását.

A személyazonossági igazolványok kiállítás.

Javában folyik a személyazonossági igazolványok kiállítása. Már több utcával végzett a népszerű hiatal annélkül, hogy a legkisebb fennakadás történt volna.

A jelentkezés sorrendje a következő utcák szerint:

Január 25—29.	Piata Reg. Maria
A kiállítás sorrendje udvarterek szerint:	
Január 24.	Udvarter 5, 6, 7, 8.
30.	9, 10, 11.
31.	12, 13, 14, 15.

HIREK

Szerda, jan. 23.

Kelemenné Zathureczky Berta.

A Székelyföld magyar irodalmának gyászva van. Kelemenné Zathureczky Berta, kinek a neve több évtizedes irodalmi munkásságával ismeretessé vált magyarságunk irodalmában, vasárnap Sepsiszentgyörgyön elhunyt. A Brassói Lapok nemrég kezdte meg a kiváló író egyik újabb regényének, „A Simonyi obester”-nek a közlését. De nemcsak mint író, hanem mint a közélet kiemelkedő magyar nője is emléket állított fel magának Kelemenné Zathureczky Berta.

— **A türi plebános bucsuja.** Bercsényi Elemér türi plebánossá nevezték ki. Eltávozás alkalmával a következő megleghangu sorokban vesz bucsut városuk közönségétől:

„Mindazon jóbarátaim és kedves ismerőseimnek, akiktől türi plebánossá történt kinevezésem miatt Kézdivásárhelyről való eltávozásom alkalmából személyesen el nem búcsúzhattam, ezúton mondok Istenhozzádot és köszönetet irántam tanusított szeretetükért. Isten áldása maradjon mindannyiukkal! Kézdivásárhely, 1924. január 18. Bercsényi Elemér, róm. kath. plebános.”

— **Borszék Zsuzsika halála.** Ismerték városunkban is Borszék Zsuzsikát, a kitűnő női imitátort. Amint a Színház és Társaság írja, Borszék a napokban tragikus körülmények között elhunyt. Budapesten egyik kabarében baráti társaságban énekelt, miközben a hangszála megrepedt és tüdővérzésben meghalt.

— **Bárványos bugása** című, felei Fazekas Bertalan írónak a katolikus „Hírök” folyóirat által pályadíjazott novellájának a közlését kezdjük meg a legközelebb. A nagyértékű, vidékünkön lejátszódó történelmi novellára már előre felhívjuk olvasóink figyelmét.

— **Az eladott feleség.** Régebben a nagy urak könnyelmű hóbortjaikban kártyára tették feleségeiket, ma pedig, mikor mindenki ad, vesz pityokát, fát, lencsét, L. András esernőtoni gazda egyszerűen eladta a feleségét M. András ikalfalvi földmivesnek. A furcsa vásárt a férj mulatozás közben kötötte meg jóbarátjával, aki annak idején udvarolt is feleségének leány korában. Az 50.000 leuban megállapított vételár a két férfi annak rendje és módja szerint szerződésbe is foglalta. Az új tulajdonos másnap este két szánnal meg is jelent az asszonyért, kit azonban a férje már nem engedett, különben az asszony is nem fogadta el a cserét. Az eset fináléja, hogy az asszony tegnap a férje ellen megindította a válópert.

— **A férjét követte a halálba.** Nehány nappal ezelőtt temették el Kézdiórszfaluban özv. Albert Eleknét, aki alig egy heti özvegysége után követte férjét a halálba. Az asszony halála előtt egy héttel a városban volt bevásárolni, hová a férje küldötte. Hazatérve a lakására, férjét nem találta a szobában, mire keresésére indult. Belépve a kamarába, a létrán a férjét pillantotta meg s azt gondolva a felhomályban, hogy az valamit keres, háta mögé került és megcsókolta, hogy észrevetesse magát. Megdöbbenve vette észre, hogy férje nem reagál a gyöngédségre és kihűlt testet érintett az ajka. Sikoltozva rohant ki a szobából s a kapu előtt ép arrafelé járó községi birónak elmondta az esetet. A bíró konstataulta, hogy Albert Elek a létrafokára felakasztotta magát. Az asszony az eset után betegeskedni kezdett és rá egy hétre egy újabb koporsót vittek ki a házból. Albert Eleket régi betegsége üldözte a halálba. Kétszer még kísérelt meg öngyilkosságot.

— **Adómelegletések az 1924-ik évben.** Az 1924-ik esztendő súlyos adómelegletésekkel fog szolgálni. Az 1923-ik évben megszavazott adótörvény szerint megállapítandó adók egy jó részét, visszaható erővel, azaz 1922 ápril. 1-jétől kezdve kell megfizetni. Ezt az adókötelesek nem is tudják, mert nem ismerik a törvényt s meg sem kapták az 1923-ik évre vonatkozó kiadvást; ha majd megkapják, még az 1924-ik év első negyedére eső adót is le kell fizetniük. — Kétféle állami adóról van szó. Elemi adóról és összesített adóról. — Az elemi adó az ingatlanok, a házak, az üzletek, puszták telkek, szántóföldek, fizetések, kereskedelmi bevételek után jár; ezenkívül van az egyszázalékos forgalmi adó, a mesterség utáni adó, az üzlet-emberek adója, amely adók a jövedelmek 20 százalékáig emelkednek. Ezekon felül szedik még az összesített jövedelem után járó adókat. Ezek az adónemek az adókötelesek valamennyi jövedelme után esedékesek és szintén jelentékeny összeget tesznek ki. Am a községi adók sem jelentéktelenek. A lakott házak jövedelmének 15 százaléka, a szolgáltatási adó, a lakott ház négyzetméterekben kifejezett területe és méterekben szóló hossza után járó adó; a tűzoltói adó. Egyenes adók ezek is és mindenki részéről fizetendők. Nem éppen kellemes meglepetéseket fognak okozni majd a polgárnak még az állami és községi közvetett adók sem, amelyekhez járulnak majd a lakbérémelkedések és az életdrágulás. Az 1924. év kezdete tehát — állapítja meg a Dimineata — a gondok hosszú sorozatát nyitja meg az ország lakosságára nézve.

— **Megrendítő tragédia.** Bács Károly csikszeredai vendéglőst és családját lesújtó szomorúság érte. Leányuk, Bács Juliska férj. Bíró Abrahánné folyó hó 18-án hirtelen meghalt. A fiatal férj, Bíró Abrahám CFR mozdonyfelvigyázó, felesége elvesztésével ért lelki fájdalomában felesége ravatalánál másnap szíven lötte magát. A megrendítő tragédia általános részvételt kelt. A fiatal házaspár temetése folyó hó 21-én volt.

— **Köszönetnyilvánítás.** Az Erzsébet-árvaház növendékeinek 1923. évi karácsonyfájára a következő szíves adományok folytak be:

Összoldáról: Papp Jenő, N. N. 100—100 L. Klasza Sándor, Bakó János 20—20 L. N. N. 10 L. Sylvester János, Kanabé Mihály, Szász Simon 5—5 L.

Szentlelkéről: Dr. Tamás Elek 150 L. E helyen és ez alkalommal is hálás köszönetet mondunk dr. Vargha Béla ügyvéd úrnak, aki intézetünknek a nyár folyamán egy 10.000 leus karácsonyi jutalmazásra szánt ala-

pítványt létesített elhalt kis leánya emlékére. Köszönetet mondunk továbbá Grigorescu Demeter rendőrfőnök úrnak a szokásos karácsonyi gyűjtés készséges engedélyezéséért, valamint Paál Lajos és Somogyi Gusztáv lelkes uraknak a karácsonyfa-ünnepélyen való szíves közreműködésért. Fogadják tehát ismételt hálás köszönetünket egy a felsorolt nemeslelkű adakozók szíves adományaiért, valamint mindazok, akik hozzájárultak árvánk karácsonyi örömeinek megszerzéséhez. Kérjük, tartsák meg intézetünket továbbra is mindig hálással tapasztalt jóindulatu pártfogásukban. Kézdivásárhely, 1924. január hó. Az Erzsébet-árvaház igazgatósága.

Városi mozi.

A hindu siremlék, 2 részben.

(A mozi-iroda közlése.) Első rész: *A tul-világ vándora.* Misztérium 7 felvonásban. Ayan, hatalmas fejedelem, felesége egy angol tisztet tüntett ki szerelmével. Az angol tiszt, Mac Allan, a radzsa legjobb barátja. A leszámolás napja azonban még nem érkezett el. Savitri hercegnőt, a bukott asszonyt zárva tartja férje, míg fel nem épül a hűtlen nő számára tervezett siremlék. A radzsa, hogy megvalósíthassa tervét, kiásatja sírjából Ramigant, a csodatevő aszkétát, aki elevenen temetette el magát, hogy elérje a teljes vágytalanság állapotát, a Nirvanát. Aki életre hív egy ilyen aszkétát, az teljesíti életrekeltőjének legfőbb kívánságát.

Ramigani, a herceg parancsára Európában Rowland építőt keresi fel és egy millió arany fontot ajánl fel neki, ha elvállalja a siremlék felépítését. Rowlandban feltűnik a művészi ambíció: vállalja a megbízatást, hajóra száll, előbb azonban levelet hagy hátra felesége számára. A levelet azonban Ramigani veszi magához.

Rowland felesége, Irén, férje keresésére Indiába megy; közben az építő művész megérkezik a hercegnek minden káprázatot felülmúló palotájába. A radzsa elvezeti Rowlandot egy magas hegyre: itt kell felépíteni az ezeregyéjszaka csodáihoz illő siremléket. Ezalatt repülőgépen Irén is megérkezik Indiába, de megtiltja a férjével való találkozást.

A csábító angol tiszt tigris vadászatra megy. Itt akarják őt elfogni a herceg emberei. Savitri kérésére Irén megmentésére siet. Ablakból akkor pillantja meg feleségét Rowland, utána siet. Utjában egy fakir megátkozja. Irén az angol tiszt keresése közben egy tigrisketrebe jut; Ramigani menti ki innen. Rowlandot a fakir átka megfogja: belpoklos lesz.

2. rész. *Az esnapuri királytigris.* Misztérium 8 felvonásban. Rowland mint belpoklos sorvad. Felesége a látványtól ájultan esik össze. Az építőmester csodálatos meggyógyulása és ennek következményei mesészerűen izgatók. Ezalatt az angol tisztet is elfogják, de megmenekül — rövid időre, hogy annál rettenetesebben végezzenek vele a tigrisek. E jelenetet egy káprázatos bűvészműtatvány és tánc követi. Rowland kiszabadítja Savitrit és már menekülnek az udvarból. Az üldözők utolérlik őket; a hercegnő egy mélységbe veti magát; ura elcsúsztatja, siremlékébe oltomott, de a radzsa nem tud szabadulni fájdalmától: éjjel-nappal ott kuporog a siremlék mellett.

Harbon: „A titok” című fantasztikus regénye után készült ez a film 15 felvonásban. Az első rész rendez. helyarákkal jan. 26., 27., 28-án este 7/9 órakor, — a második rész 8 felvonásban jan. 29., 30., 31-én kerül bemutatásra szokott időben. Pontos megjelenést kérünk, mivel a darab mindkét része hosszú és az igazgatóság az előadást a jelzett órákban pontosan meg fogja kezdeni.

NYILTTÉR*)

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik felejtethetetlen halottunk, özv. Kovács Jánosné szül. Jancsó Teréz halála alkalmával bármely módon fejezték ki részvétüket és a temetésen megjelentek, fogadják hálás köszönetünk nyilvánítását.

Kézdivásárhely, 1924. január 23.

Nevelt fia és testvérei.

*) Erovatban foglaltakért sem a szerkesztőség, sem a kiadóhivatal nem vállal felelősséget.

No. 107/923. executorie.

Publicatie de licitatie.

Subsemnatul execut. jud. de ocol prini acesta publica ca in urma deciz. din anul de sub. jud. de ocol din Targul-Sacuesc No. G. 5029/1923, ca mobiele sechvestrate cauza reclamantului Edmund Szabó Tg.-Sacuesc locuitor locuitor din reprezentate de avocat Dr. Tuzson Árpád Tg.-Sacuesc locuitor contra lui unu Tg.-Sacuesc locuitor inpotriva 10.000 Lei din se vaduide in licitatiea publica pentru suma din sus bani conf. care compune casa mobiele 5300 Lei ptetit trimpul sa fixat in juca de 26. Januaria 1924. ora 2 p. m. cu acasa ca mobiele sechvestrzle nu maisai bani gata se va omide.

Tg.-Sacuesc la 31. Dec. 1923.

Augustin Mánya,
executor judecatoresc.

Széna és szalma eladó

Szentkatolnán. — Érdeklődni lehet: Dr. KÜNNLE ügyvédi irodájában, SEPSISZENTGYÖRGY.

A mozi igazgatóság kéri a n. é. közönséget, hogy

A hindu siremlék

előadásán, a műsor rendkívüli hosszúsága miatt az előadásokat délután pont 5 órakor és este fél 9 órakor minden várakozás nélkül kezd. Kérjük a közönség pontos megjelenését.

Állandó kosztot

adok elcséjétől fogva megalkudott árért. PRÁDA ANTALNÉ, I. ker. 20. udvartér

Eladó a kantai katolikus temető és a Fejérmartokra vezető utak közötti, a város-hoz egész közel fekvő **3 hold 200 □-öl területű szántó.** Érdeklődni lehet: TÖRÖK JÓZSEF nyug. városi tanácsosnál, KEZDIVÁSÁRHELY, Strada Regala (volt Unió-utca) 12. szám alatt.

Génában, Hágában

nem tudtak oly békét csinálni, melyik tartós legyen. Egyedül csak **SZÁNTÓ** Kézdivásárhelyi tud tartós és bekebeli cipőt készíteni. Olcsó és pontos kicsigálás. Tartósságáért fel.

EGY ROMÁN TANÍTÓNŐ,

ki magyarul is tud, román nyelv és irodalomra **tanít.** Ajánlatok „ROMÁN” jelige alatt a kiadóba kéretnek.

Körös-, cseresznye-, dió-, körte- és bogyóvásároltatik. Két lószerszám, egy ló eladó.

Bővebbet SURB-bank telepén, Vasa t-utca.

Több szekér borsós árpa-török eladó.

Értekezni lehet Vasut-utca 36. sz. a.

CZELL FRIGYES ÉS FIAI

Telefon szám 7. — — — Telefon szám 7.

DR. CZELL VILMOS
CSOPORT

L I K Ö R
RUM
BOR NA
MILLEN
SZESZ
GY RAKTÁR.
RODA A
IUM SZÁLLÓ
UDVARÁN.